

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 STOCKHOLM

Yttrande

Stockholm 2024-03-22

Promemorian Flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto

Svensk Försäkring tillstyrker de i promemorian lämnade förslagen. Genom att göra det enklare för pensionärer att börja arbeta igen efter pensioneringen stärks såväl pensionerna som arbetslinjen samtidigt som äldre personers kompetens kan tillvaratas på arbetsmarknaden.

Svensk Försäkring är positiv till att det inte handlar om tvingande regler då det skulle vara svårt att utforma regelverket på ett sätt som passar för samtliga försäkringsprodukter. Det finns dock ett antal områden där Svensk Försäkring önskar förtydliganden. Det gäller dels i förhållande till de i promemorian lämnade förslagen, dels i en närliggande fråga.

Önskvärt med förtydliganden rörande utbetalningens storlek

Utformningen av försäkringsavtalen för en pensionsförsäkring styrs av de kvalitativa villkoren i 58 kap. inkomstskattelagen (IL) för att arbetsgivarens kostnader för pensionsförsäkringen ska vara avdragsgilla enligt 58 kap. och 28 kap. 2 § IL.

Försäkrings- och tjänstepensionsföretagen har även att förhålla sig till försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL) respektive lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag (LTF), som reglerar de försäkringstekniska avsättningar som företagen ska göra för att säkerställa att företaget kan uppfylla sina åtaganden enligt försäkringsavtalet (4 kap. 1 § FRL respektive 4 kap. 1 § LTF).

För traditionellt förvaldad försäkring lämnas ett åtagande i försäkringsavtalet, en garanti, och de försäkringstekniska avsättningarna säkerställer att företaget kan uppfylla detta åtagande. Garantierna får inte sänkas i annat fall än vid förändrad lagstiftning och beräknas därför med viss försiktighet, vilket innebär att det ofta uppstår ett överskott (återbäring). Detta överskott kan öka och minska under försäkringstiden och ingår inte i åtagandet enligt försäkringsavtalet även om det kan tillföras som återbäring i form av ett tilläggsbelopp vid utbetalning från försäkringen.

Vid beräkning av utbetalningens storlek görs olika antaganden om förväntad avkastning, dödlighet, framtida avkastningsskatt, och driftskostnader.

Vissa av faktorerna är sådana som försäkrings- och tjänstepensionsföretag inte kan påverka då de följer av förändringar i omvärlden eller lagstiftning, som företagen behöver förhålla sig till för att utbetalningar ska kunna beräknas på ett så stabilt sätt som möjligt. Det kan exempelvis handla om förändrad statslåneränta, ökad förväntad livslängd eller ett försämrat konjunkturläge som påverkar avkastningen.

Normalt sett kan sådana justeringar hanteras under de första fem utbetalningsåren, exempelvis genom att justeringar, som skulle leda till sänkta utbetalningar, inte görs under utbetalningstidens första fem år, alternativt att antaganden sätts med större marginaler. Om den försäkrade initierar ett uppehåll i utbetalningarna eller ändrar utbetalningstiden, är det en ändring av försäkringsavtalet. Av det skälet kan krav på att utbetalningar ska betalas ut med samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp (58 kap. 11 § IL) komma att skapa problem vid tillämpningen.

Det följer av praxis att det är det garanterade beloppet som avses i 58 kap. 11 och 14 §§ IL. Det vore emellertid önskvärt med ett förtydligande i lagtext och/eller den allmänna motiveringen att det endast är ändringar av avtalade åtaganden i försäkringsavtalet som avses.

För fondförsäkring regleras i 58 kap. 15 § IL att det vid bedömningen enligt 11 § bortses från förändringar i beloppen som beror på fondandelarnas utveckling. Svensk Försäkring ser gärna att en liknande reglering för förändringar i utbetalningarna som följer av justeringar i försäkringstekniska antaganden införs i 11 §. En sådan formulering skulle exempelvis kunna vara:

”Vid bedömningen bortses från förändringar i beloppen som beror på justeringar i försäkringens försäkringstekniska antaganden.”

Önskvärt med förtydliganden på några andra områden

En situation som inte berörs i promemorian är flytt av värdet i en försäkring i samband med uppehåll i utbetalningarna. Svensk Försäkrings tolkning är att flytt är möjligt även under uppehåll i utbetalningen. Det skulle med fördel kunna förtydligas i den allmänna motiveringen till förslaget.

En annan situation som inte berörs i promemorian är möjligheten att göra ett uppehåll i utbetalningarna för en del av pensionsutbetalningen. Svensk Försäkring tolkar förslagen som att det inte är möjligt. Även det skulle med fördel kunna tydliggöras i den allmänna motiveringen.

Övrigt

En närliggande fråga, som inte följer av de i promemorian lämnade förslagen, men som i dag skapar svårigheter vid den skattemässiga tolkningen, rör tillfällen där den försäkrade önskar byta från exempelvis kvartalsvis till månadsvis utbetalning. Det kan finnas flera skäl till att den enskilde föredrar månadsvis i stället för

kvartalsvis utbetalning utan att pensioneringssyftet förändras, exempelvis om den enskildes ekonomiska och/eller sociala förutsättningar förändras.

I nämnda situation blir varje enskild utbetalning lägre, men den totala utbetalningen sett till en given tidsperiod blir densamma. Svensk Försäkring ser fördelar med att det tydliggörs i den allmänna motiveringen att denna typ av förändringar (sänkningar) i utbetalningens storlek är möjliga att göra.

Svensk Försäkring

Magnus Vesterlund

Eva Erlandsson